

15-LECIE KONKURSU

NAJLEPSZA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Wydawca

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Wydział Rozwoju Regionalnego
ul. Dąbrowskiego 23
40-032 Katowice
e-mail: nppws@slaskie.pl
www.slaskie.pl/npp

Copyright © Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2015

Realizacja

Smartlink Sp. z o.o.
ul. Zjazd 2/4
60-653 Poznań
tel.: 61 849 90 40
e-mail: biuro@smartlink.pl
www.smartlink.pl

Redakcja i koordynacja: Iwona Gutowska

Współpraca (UMWSL): Katarzyna Łabarzewska, Agnieszka Gajewska

Projekt graficzny i skład: Maciej Pachowicz

Infografiki: Nina Dereszewicz-Nowacka

Teksty: Jakub Głaz

Zdjęcia: Tomasz Jodłowski

Korekta: Agata Rokita

ISBN: 978-83-937762-7-6

Egzemplarz bezpłatny

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Publikacja w części finansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Szanowni Państwo,

Dobra przestrzeń publiczna to dobra jakość życia. Dostrzeganie tego związku jest jednym z najważniejszych warunków gospodarczego i społecznego rozwoju regionu. Pozwala też skutecznie kreować pozytywny wizerunek województwa śląskiego. Tam bowiem, gdzie przestrzeń publiczna jest dobrze projektowana, możemy mówić nie tylko o poprawie jakości estetycznej, ale też rosnącej przewadze konkurencyjnej i zrównoważonym rozwoju.

Dlatego Zarząd Województwa Śląskiego już od 2000 r. organizuje coroczny konkurs „Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa”, któremu patronuje Marszałek Województwa Śląskiego. Celem konkursu jest właśnie promowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych.

Konkurs ma charakter otwarty – jest adresowany do gmin i powiatów prowadzących przemyślaną politykę przestrzenną oraz inwestorów i projektantów uczestniczących w tym procesie. Od samego początku jury konkursu stanowią eksperci Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej. Co ważne, organizatorzy konkursu założyli, że ocena jakości przestrzeni publicznej nie powinna być domeną wyłącznie specjalistów – równie cenne są opinie jej użytkowników. Dlatego od 2002 r. zgłaszane do konkursu realizacje są oceniane w plebiscyfie internetowym, a od 2005 r. na jego podstawie przyznawana jest Nagroda Internautów.

Cieszę się, że konkurs na trwałe wpisał się w kalendarz wydarzeń kulturalnych gmin województwa śląskiego. Organizowane w ramach „Śląskich Dni Architektury” uroczyste wręczenia nagród przyznawanych w konkursie (a także w konkursie na „Architekturę Roku”) potwierdzają, że oba konkursy wzajemnie się dopełniają i stanowią różne drogi do tego samego celu. To kolejny dowód na to, że współpraca zawsze przynosi dobre efekty – organizowane wspólnie wydarzenia wzmacniają nawzajem swoją rangę i wskazują na konieczność myślenia o coraz lepszej jakości życia także w perspektywie dobrze projektowanych przestrzeni publicznych.

Warto na koniec podkreślić, że wśród 75 dotychczasowych laureatów konkursu aż 29 to inwestycje przeprowadzone przy wsparciu pieniędzy unijnych. Dla mnie, jako przedstawiciela Instytucji Zarządzającej Programem Regionalnym, to powód do wielkiej dumy. Oznacza to bowiem, że przeznaczamy środki unijne na cel najważniejszy: dobrą jakość życia mieszkańców.

Wojciech Saługa
Marszałek Województwa Śląskiego

WŁADCY ŚLĄSKIEJ PRZESTRZENI

Przestrzeń, w której mieszkamy, pracujemy i wypoczywamy, ma na nas ogromny wpływ. Od jej formy zależy samopoczucie, a funkcjonalność wpływa na zużycie czasu, pieniędzy lub nerwów. Od panowania przestrzeni nad naszym życiem nie da się uciec. Warto jednak zadbać, by były to rządy przyjazne. Starają się to robić autorzy projektów nagradzanych od 15 lat w konkursie Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa Śląskiego, organizowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego pod patronatem Marszałka Województwa, we współpracy z katowickimi oddziałami Stowarzyszenia Architektów Polskich (SARP) i Towarzystwa Urbanistów Polskich (TUP).

Historia konkursu to rodzaj kroniki przemian śląskich miast, wsi, a także terenów zielonych i przemysłowych. Jest opowieścią, która pokazuje, czym jest lub była przestrzeń publiczna dla projektantów, inwestorów i konkursowej kapituły. Chronologiczny układ realizacji pozwala wywnioskować, jak ewoluowało rozumienie pojęcia, które straciło swoją wyrazistość w Polsce lat 90., po transformacji ustrojowej. Wyrażenie „przestrzeń publiczna” rzadko pojawiało się w mediach, niewiele mówiły o nim władze. Gorzej – miało negatywne zabarwienie w czasach, gdy wszystkie problemy miały rozwiązać inwestycje prywatne, co, jak wiadomo, nie nastąpiło.

Tym większe więc uznanie dla pomysłodawców pionierskiego w skali kraju konkursu. Sam fakt, że zaczęli wyłuskiwać „rodzynki” z zakalca polskiej przestrzeni, świadczy nie tylko o trafnej ocenie sytuacji, ale i odwadze. Niezwykle trudno było bowiem na początku rozruszać konkursową maszynę. Organizatorzy i członkowie jury martwili się niedostatecznym poziomem prac oraz małą liczbą gmin zaangażowanych w konkurs. Widać to nie tylko po zgłoszeniach, ale i nagrodzonych lub wyróżnionych realizacjach. Pierwsza edycja pozostała nierozstrzygnięta – za mało było kandydatów. Wyniki drugiej to albo pochwała dokonań rozpoczętych jeszcze w latach 60., albo trofea przyznane awansem. Poprawę przyniosły następne lata, aż po kulminacyjny 2011 r., gdy zgłoszono aż 60 projektów. To znaczne ożywienie było wynikiem dostępu do unijnego dofinansowania. Dzięki pieniądзом z UE wiele wcześniej planowanych obiektów mogło wreszcie ujrzeć światło dzienne. Wzrosła nie tylko liczba inwestycji, ale także ich jakość.

Było więc z czego wybierać, zwiększyła się też liczba kategorii i pula nagród. Konkurs nabrał znaczenia, a wyróżnione samorządy lub instytucje lubią pochwalić się przyznanim trofeum. W ostatnich latach, gdy rosły poziom i liczba zgłoszonych projektów, o przyznaniu nagród decydowały niuanse bądź znaczenie inwestycji dla lokalnej społeczności.

Od 2005 r. mieszkańcy mają zresztą możliwość wyboru swoich faworytów w internetowym głosowaniu. Specyfika takiego plebiscytu sprawia, że wyniki nierzadko odbiegają od efektów prac jury. Warto zresztą zauważyć, że konkurs na najlepszą przestrzeń publiczną to nie zawody piękności. Obok architektonicznych ikon znaleźć tu można dzieła jedynie poprawne. Mają jednak wspólną cechę – przyciągają ludzi, sprawiają, że opustoszałe lub zdegradowane tereny zaczynają żyć i pomagają w integracji mieszkańców.

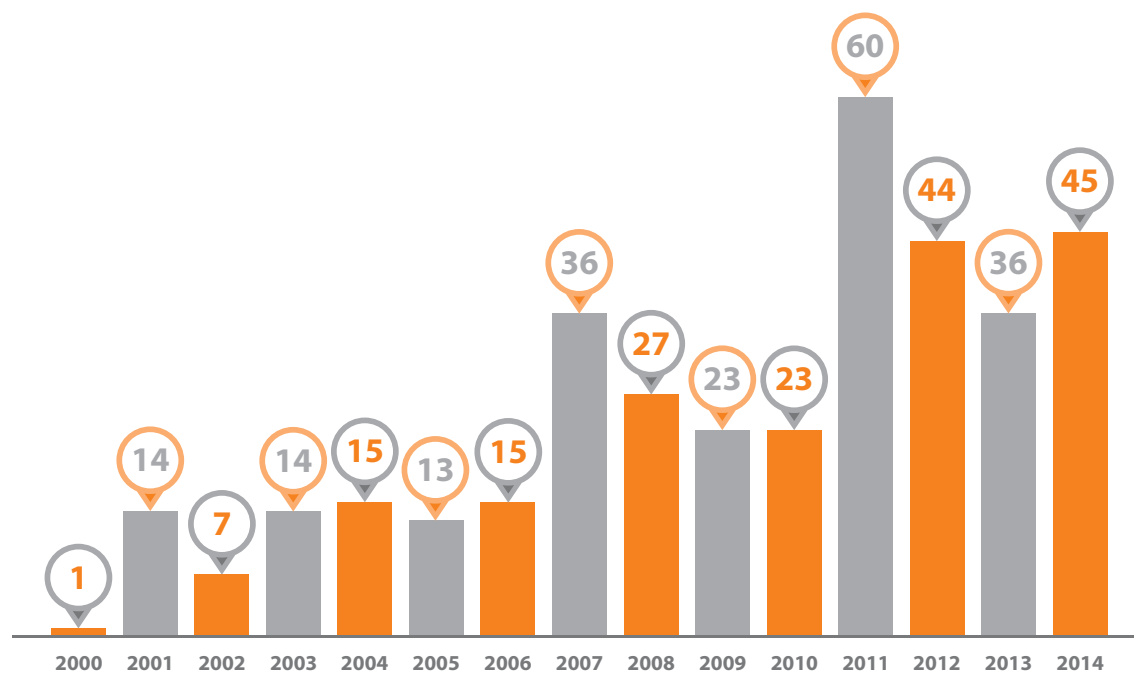
W ocenie jury niekiedy pierwsze skrzypce grały więc funkcja lub nowatorskie podejście. Innym razem głównym bohaterem była forma traktowana jako wzór do naśladowania, kształtujący powszechne gusty. Dlatego też, obok gmachów instytucji kultury, znaleźć można inwestycje tańsze lub bardziej kameralne: place zabaw bądź siłownie na świeżym powietrzu. Ciekawie jest przy tym sprawdzić, jak czas obszedł się z niektórymi inwestycjami, a także uzasadnieniami nagród. W kilku przypadkach wyjaśnień brakuje. Nie zachowały się lub nigdy nie powstały oficjalne opinie jury na temat projektów. Co zrozumiałe, nie ma też takich podsumowań w przypadku głosowania internautów.

Zawarte w albumie krótkie opisy inwestycji, uzasadnienia i komentarze członków jury pozwolą każdemu wyrobić sobie pogląd na temat nagrodzonych i wyróżnionych realizacji. Zestawienia danych w postaci przystępnych infografik pomogą z kolei w ocenie konkursu, który nie tylko odzwierciedla stan śląskiej architektury i urbanistyki, ale wpłynął na ich rozwój oraz jakość. Medialne nagłaśnianie przedsięwzięcia pomogło powrócić do łask pojęciu „przestrzeń publiczna”. Kilka lat temu jury przyznało nagrodę m.in. za „stworzenie przestrzeni, która mimo że nie jest przestrzenią komercyjną, daje radość okolicznym mieszkańcom”. Dziś, dzięki konkursowi na najlepszą śląską przestrzeń publiczną, komentarz ten jest, na szczęście, o wiele mniej aktualny.

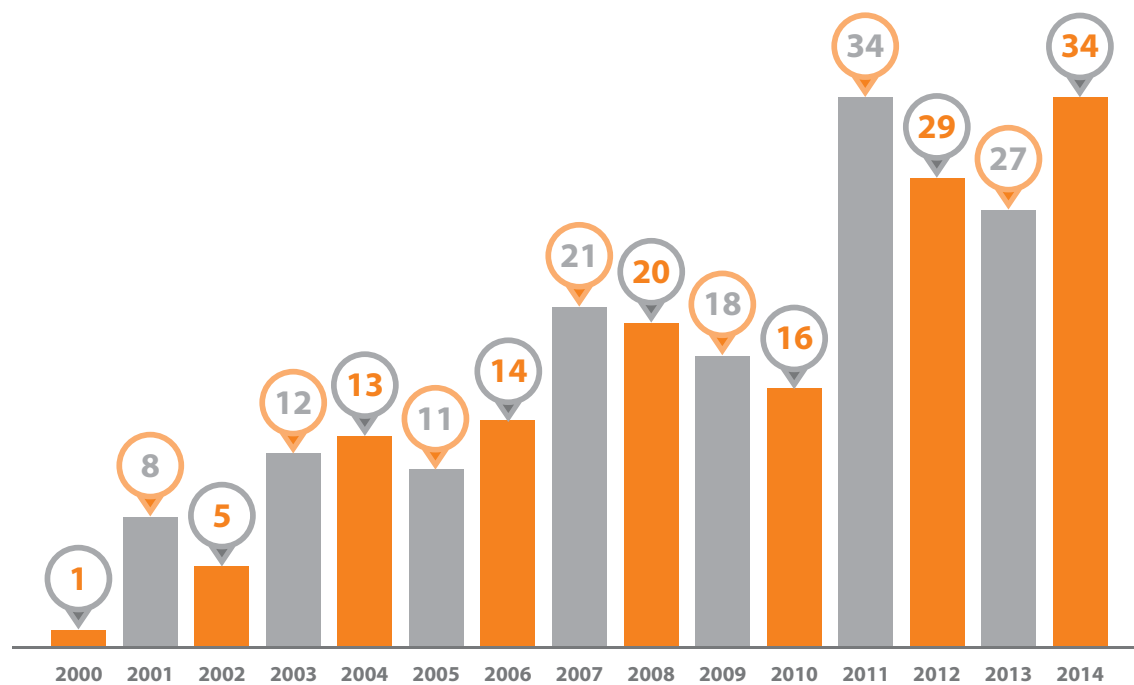
Jakub Głaz

W poszczególnych latach...

Liczba projektów zgłoszonych do konkursu:

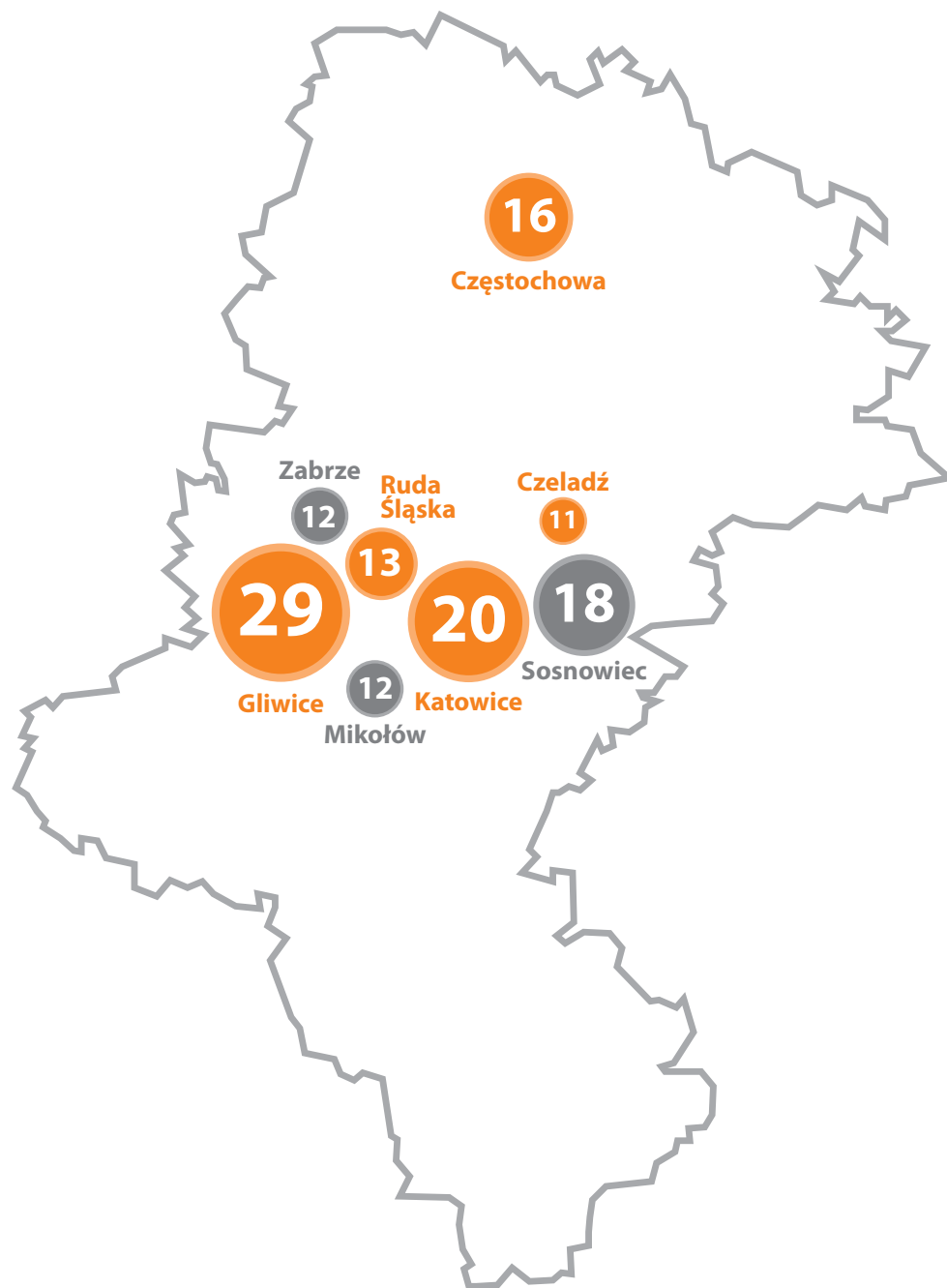

Liczba gmin zgłaszających projekty do konkursu:

Przez 15 lat konkursu...

Zgłoszono 373 projekty, a najwięcej z miast/gmin:

Jury konkursu przyznało:

NAGRODĘ GŁÓWNĄ

Katowice
Chorzów

Gliwice
Mikołów
Siemianowice

WYRÓŻNIENIE

Sosnowiec
Gliwice
Mikołów

Racibórz
Tychy
Zabrze
Czechowice-
Dziedzice
Ślemień

Dodatkowo
wyróżnienie specjalne
przyznano Katowicom (2011)
i Bielsku-Białej (2013).

NAGRODA INTERNAUTÓW

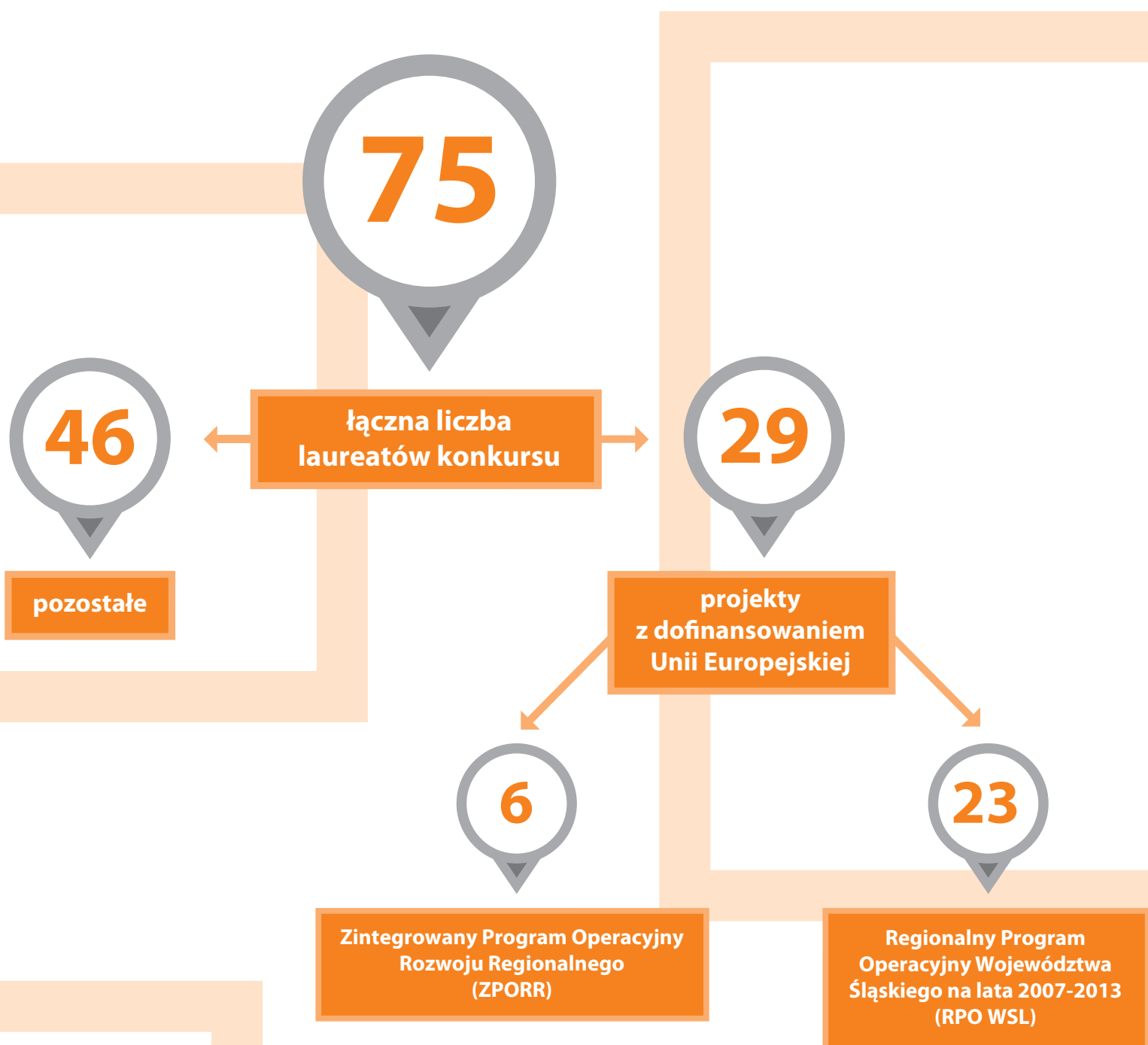
była przyznawana osiem razy, w tym:

Tychy
Jaworzno

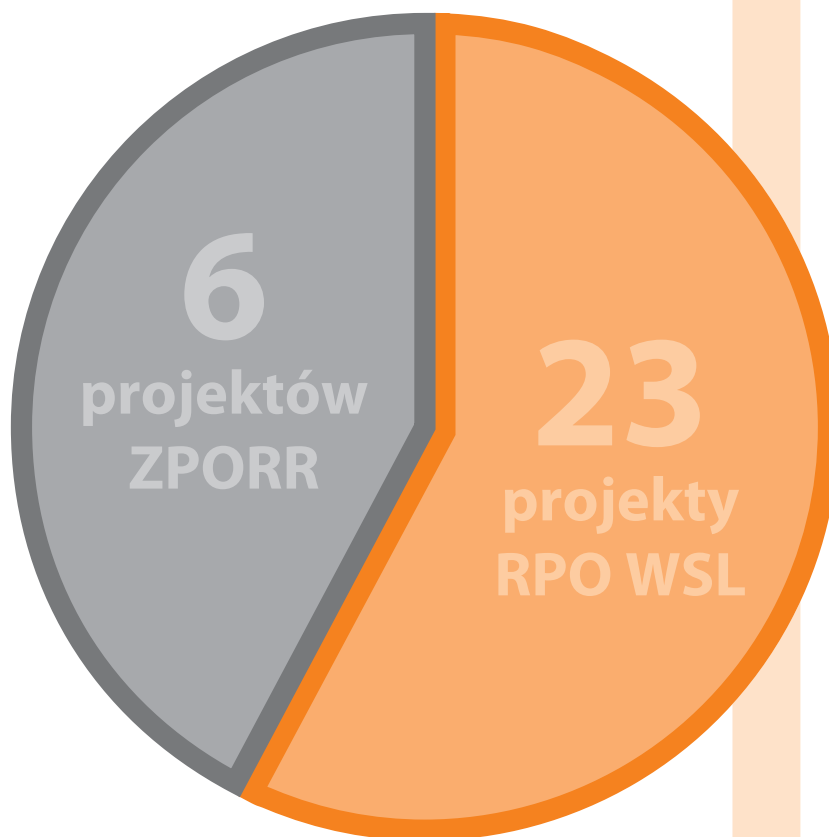

Wkład regionalnych środków unijnych – liczba projektów

Wkład regionalnych środków unijnych – dofinansowanie*

85 521 412,15 zł

116 726 913,83 zł

*łącznie: 202 248 325,98 zł

KRONIKA KONKURSU

2001

KRZYŻ MILENIJNY W PIEKARACH ŚLĄSKICH ▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego

INWESTOR - Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Rodziny w Piekarach Śląskich

PROJEKTANT - Piotr Średniawa

REALIZACJA - 1999

LOKALIZACJA - Piekary Śląskie, skwer przy skrzyżowaniu ulic Papieża Jana Pawła II, gen. Ziętka i Armii Krajowej;
dane geolokalizacyjne: 50°23'25.2"N 18°57'21.3"E

Krzyż przy skrzyżowaniu

„Krzyż milenijny” w Piekarach Śląskich to swoista kompozycja przestrzenna, która miała upamiętnić obchodzony przez Kościół katolicki rok jubileuszowy – wejście w III tysiąclecie. Fundator (parafia pw. św. Rodziny) postanowiła postawić go nie na własnym, lecz miejskim terenie, m.in. ze względu na dobrą ekspozycję przy ruchliwym skrzyżowaniu ulic. Sakralna realizacja ma formę ułożonej poziomo płyty, symbolizującej drogę. Wzniesiono nad nią dwie betonowo-stalowe „bramy”, opatrzone datami 1999 i 2000, a pomiędzy nimi umieszczono krzyż. Układ ten ma obrazować przejście w nowe tysiąclecie. Prosta, niezbyt wysoka, geometryczna kompozycja o formie zbliżonej do nagrobka dyskretnie zaznacza swoją obecność. Jej umiejscowienie oraz uhonorowanie nagrodą to swego rodzaju świadectwo podejścia do przestrzeni publicznej na początku nowego tysiąclecia.

arch. Krzysztof Gorgoń: *Prostymi środkami zrealizowany bezpretensjonalny akcent przestrzeni publicznej o czytelnej symbolice.*

2001

PLAC BOLESŁAWA CHROBREGO W KATOWICACH

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego

INWESTOR - Miasto Katowice

PROJEKTANT - Alina Grzybowska, Andrzej Grzybowski

REALIZACJA - 2000

LOKALIZACJA - Katowice, zbieg ulic Lompy, Jagiellońskiej i Reymonta;
dane geolokalizacyjne: 50°15'15.7"N 19°01'29.1"E

Piłsudski po wodzie

Katowicki plac o silnym znaczeniu symbolicznym i przestrzennym uzyskał obecną formę w 2000 r. Zakończono wtedy przekształcanie przestrzeni wykreowanej po wojnie między budynkiem Okręgowej Rady Związków Zawodowych (obecnie: Urzędem Marszałkowskim) i gmachem Urzędu Wojewódzkiego. Istniejącą tu fontannę zlikwidowano w latach 90., a eksponowane miejsce zajął pomnik Józefa Piłsudskiego, ustawiony finalnie na cokole w 1998 r. Dwa lata później zyskał on oprawę w postaci nowej aranżacji placu. Główna oś kompozycyjna posadzki

podkreśliła wzajemną relację obu gmachów o symetrycznych elewacjach. Dwa trakty wiodące od naroży ku wejściu do Urzędu Marszałkowskiego także naprowadzają na pomnik, którego znaczenie podkreśla dodatkowo kompozycja przenikających się kwadratów z granitowej kostki i płyt, kontrastująca z czerwienią betonowego bruku. Po południowej stronie dwa rzędy ławek o układzie amfiteatralnym są reminiscencją kształtu dawnej fontanny.

arch. Krzysztof Gorgoń: Próba nowego uporządkowania ważnego dla miasta placu, o dużym historycznym i symbolicznym przekazie.

2001

PARK ZDROJOWY „ZAWODZIE”, UZDROWISKO W USTRONIU

▪ wyróżnienie

INWESTOR - Przedsiębiorstwo Uzdrowiskowe Ustroń SA

PROJEKTANT - Henryk Buszko, Aleksander Franta, Karol Grzybowski, Wojciech Drzazgowski

REALIZACJA - wieloletnia, od 1968

LOKALIZACJA - Ustroń, dzielnica uzdrowiskowa Zawodzie, ulice Sanatoryjna i Zdrojowa;
dane geolokalizacyjne: 49°43'18.5"N 18°49'30.7"E

Piramidy w zieleni

Dzielnica uzdrowiskowa Zawodzie w Ustroniu to efekt wieloletniej pracy koncepcyjnej i projektowej zespołu słynnych śląskich architektów. Od 1968 r. na wschodnim brzegu Wisły powstawał kompleks starannie przemyślanych budynków, wkomponowanych w przyrodnicze otoczenie. Najmocniej oddziałuje na okolicę sanatorium Równica – monumentalna bryła o corbusierowskim rodowodzie – pasmowym układzie elewacji, wspieraniu na słupach, tarasach itp. W pobliżu powstały także m.in. szpital i dom zdrojowy. Zespołowi obiektów o dość zdyscyplinowanych formach

architekci przeciwstawili luźną kompozycję domów leczniczo-sanatoryjnych – charakterystycznych piramid. Ich kształt miał zapewniać kuracjom m.in. jak najlepsze widoki i nasłonecznienie pokoi. Swobodne rozstawienie nowoczesnych form na malowniczym zboczu nawiązywało z kolei do rozrzuconych kamiennych ostańców. Zawodzie do dziś uchodzi za doskonałe połączenie współczesnej architektury z krajobrazem i dbałością o wygodę użytkowników.

---

arch. Krzysztof Gorgoń: Kolejna udana inicjatywa podnosząca atrakcyjność i popularność Uzdrowiska Ustroń.

2001

PROJEKT CAŁOROCZNEGO CENTRUM NARCIARSTWA W SOSNOWCU

▪ wyróżnienie

INWESTOR - Miasto Sosnowiec

PROJEKTANT - Jurand Jarecki, Marek Gierlotka, Barbara Ebisz

REALIZACJA - 1998

LOKALIZACJA - Sosnowiec, Stok Śródula, ul. 3 Maja 51;
dane geolokalizacyjne: 50°16'45.2"N 19°07'44.4"E

Narty, golf i gokarty

W drugiej edycji konkursu wyróżniono niezrealizowaną jeszcze inwestycję. Była to koncepcja Całorocznego Centrum Narciarstwa w Sosnowcu, które miało powstać między dzielnicami Zagórze i Śródula na terenie ograniczonym ulicami 3 Maja, gen. Zaruskiego i ks. Błachnickiego. Dziś w tym miejscu istnieje stok narciarski Śródula, będący częściową realizacją nagrodzonej koncepcji. Projekt przewidywał utworzenie zbocza z dwoma wyciągami, podzielonego na część pokrytą igielitem oraz sztucznie naśnieżaną. Równolegle do stoku, od strony zachodniej, miała powstać skocznia narciarska. Ponadto w południowo-wschodniej części zamierzano wybudować treningowe pole golfowe, tor dla gokartów oraz kompleks kortów tenisowych. Na całym obszarze zaprojektowano malowniczy układ pieszych alejek. Planowano także znaczną liczbę parkingów, a na północy – u podnóża stoku – niewielki staw.

arch. Krzysztof Gorgoń: Cenna próba humanizacji „blokowisk” dzielnicy Śródula i udany sposób zagospodarowania zdegradowanych przemysłem terenów.

2002

PRZEBUDOWA CENTRUM SOSNOWCA

▪ Grand Prix

INWESTOR - Miasto Sosnowiec

PROJEKTANT - Marek Dormus, Zbigniew Hudzik, Ewa Wowczak, Jerzy Wowczak

REALIZACJA - 1998-2001

LOKALIZACJA - Sosnowiec, plac Stulecia;
dane geolokalizacyjne: 50°16'40.1"N 19°07'37.6"E

Patelnia w dziurze

Najważniejszy fragment sosnowieckiego śródmieścia rozcięto w czasach PRL poszerzoną dwupasmową ulicą. Ruchliwa arteria oddzieliła od siebie dwa place – przed dworcem PKP i popularną „Patelnię” między ulicami 3 Maja i Warszawską. Oba miejsca łączyło tylko wąskie przejście podziemne. W 1995 r. ogłoszono konkurs na modernizację tego terenu. Sześć lat później mieszkańcy mogli korzystać z przeobrażonego fragmentu miasta. Place połączył szeroki podziemny pasaż, wychodzący na całkowicie odmienioną „Patelnię”, nazwaną placem Stulecia. Większa jej część znajduje się teraz w zagłębieniu na poziomie przejścia podziemnego. Wschodnią pierzeję wypełnił nowy sześciokondygnacyjny budynek. Niższy obiekt stanął w narożu „Patelni”, zamykając perspektywę ulicy Modrzejowskiej. W ramach modernizacji przebudowano też plac przed dworcem. Na uwagę zasługuje skala przemian zrealizowanych w formie typowej dla przelomu wieków, choć podporządkowanej decyzjom urbanistycznym z lat 60.

arch. Krzysztof Gorgoń: Ważny dla miasta etap rozwoju i porządkowania przestrzeni centrum zrealizowany z konsekwencją i starannością, obligujący władze samorządowe do kontynuacji.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wkład wnoszony w dobrą praktykę gospodarki przestrzennej, kształtującą atrakcyjną przestrzeń publiczną, która jest dobrą wizytówką miasta, służącą osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju i poprawie wizerunku województwa śląskiego.

2002

ZAGOSPODAROWANIE PARKU CHOPINA W GLIWICACH

▪ wyróżnienie

INWESTOR - Miasto Gliwice

PROJEKTANT - Beata Majerska, Aleksander Skupin, Krzysztof Nitsch

REALIZACJA - 1997-2001

LOKALIZACJA - Gliwice, dzielnica Śródmieście;
dane geolokalizacyjne: 50° 18'2.05"N 18°40'10.74"E

Zieleń po remoncie

Park Chopina to obszerna zielona enklawa w centrum Gliwic, służąca mieszkańcom od końca XIX w. W latach 1997-2001 zaniedbany obszar przeszedł gruntowną odnowę. Poprzedziła ją inwentaryzacja drzew i krzewów, podczas której usunięto najstarsze okazy. Remont przeprowadzono pod nadzorem konserwatora, opierając projekt o historyczną dokumentację. W północnej części urządzono plac zabaw, powstała też plansza szachowa i boisko do siatkówki. Całości dopełniają nowe alejki wyłożone ozdobną betonową kostką, stylizowane ławki i kosze na śmie-

ci. Palmiarnię rozbudowano o pawilon wejściowy, który ułatwia niepełnosprawnym dostęp do budynku. W 2000 r. teren całkowicie ogrodzono, a rok później – w miejscu dawnego niemieckiego monumentu, poświęconemu żołnierzom poległym podczas I wojny światowej – odsłonięto pomnik „Gliwiczanom – ofiarom wojen i totalitaryzmów”. Prawie 15 lat po remoncie park Chopina jest nadal w bardzo dobrym stanie – przyciąga zarówno mieszkańców, jak i turystów.

arch. Krzysztof Gorgoń: *Uporządkowanie miejskiego parku w centrum miasta przywróciło mieszkańcom miejsce wypoczynku.*

Uzasadnienie jury: Wyróżnienie przyznano za sposób zagospodarowania terenu dla celów publicznych, przywracający walory miejscu, które dzięki temu odzyskuje swój dawny blask i tworzy atrakcyjną przestrzeń publiczną.

2003

CMENTARZ KOMUNALNY W CZĘSTOCHOWIE

▪ Grand Prix

INWESTOR - Miasto Częstochowa

PROJEKTANT - Ziemowit Domagała, Jarosław Kołodziejczyk, Stanisław Oset, Adam Pytel

REALIZACJA - 2002

LOKALIZACJA - Częstochowa, ul. Radomska 117; dane geolokalizacyjne: 50°49'44.0"N 19°02'53.2"E

Wzorowa nekropolia

Na zachodnich peryferiach Częstochowy znajduje się oryginalny zespół budynków i przestrzeni służący pochówkom oraz ceremoniom pogrzebowym. Formę nekropolii wyłoniono w otwartym konkursie architektonicznym w 1997 r. Główna przestrzeń to symetryczny plac centralny, przecięty łukiem alei zastużonych, na końcu której ulokowano kolumbaria. Prowadzi do niego brama z żelbetowymi pylonami, za którą mieści się budynek ceremonii pogrzebowych, wybudowany na planie elipsy. Jego fasada jest połączeniem owalnej ceglanej ściany i swego rodzaju

betonowej ramy, zakończonej od zachodu pionowym akcentem dzwonnicy. Kompozycja ta ostania ulokowane na tyłach krematorium i kostnicę, obsługiwane od strony ulicy Wejherowskiej. Obok wejścia, przy parkingu, stoi prosty budynek administracyjny z restauracją, którego parter przechodzi płynnie w ogrodzenie cmentarza. Oszczędne, proporcjonalne budynki (udane kontrasty surowego betonu i cegły) sprzyjają refleksji i są dyskretnym tłem dla pogrzebowych uroczystości.

arch. Krzysztof Gorgoń: Świetny przykład współczesnego podejścia do tematu cmentarza miejskiego. Udane założenie urbanistyczne z właściwie kształtowaną architekturą.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wkład w dyskusję dotyczącą właściwych sposobów zagospodarowywania terenów zielonych i otwartych, dobrą lokalizację, interesujący detal urbanistyczny, konsekwencję i prawidłowość działań inwestorskich oraz projektanckich.

2003

REWITALIZACJA CENTRUM MIKOŁOWA

▪ wyróżnienie

INWESTOR - Gmina Mikołów

PROJEKTANT - Wojciech Klasa

REALIZACJA - 2001-2002

LOKALIZACJA - Mikołów, Rynek oraz ulice Krakowska, Jana Pawła II, Okrzei, Stawowa i Lompy;
dane geolokalizacyjne: 50°10'09.3"N 18°54'16.3"E

Centrum w jeden rok

W 2002 r., po trwającej rok przebudowie, znacząco zmienił się wygląd rynku oraz ulic Krakowskiej, Jana Pawła II, Okrzei, Stawowej i Lompy. Na traktach przeważnie wyłączonych z ruchu kołowego nie ma podziału na chodniki i asfaltowe jezdnie. Zastąpiono je równą nawierzchnią z białej, szarej i grafitowej kostki betonowej. Z tych samych materiałów, uzupełnionych bazaltem i granitem, wykonano nową nawierzchnię rynku o wyraźnym geometrycznym wzorze. Przełamują go obrysy dawnego ratusza i studni, które zaznaczono granitowymi płytami. Ożywczym akcentem jest podłużna, podświetlana fontanna wkomponowana w posadzkę. Na całym odnowionym obszarze zadbano o spójny styl małej architektury, której zachowawcze formy współgrają z charakterem zabudowy. Na gęsto ustawionych ławkach chętnie wypoczywają mieszkańcy. Mroczne niegdyś centrum oświetlają dziś stylizowane latarnie. Spójne potraktowanie ulic oraz rynku uporządkowało i scaliło kameralną przestrzeń miasta.

arch. Krzysztof Gorgoń: Inwestycja pozwoliła podnieść walory reprezentacyjnego placu o dużych walorach zabytkowych i ożywiła serce historycznego miasta.

Uzasadnienie jury: Wyróżnienie przyznano za stworzenie zintegrowanego, zhumanizowanego i o wysokiej wartości środowiska miejskiego. Operując prostymi współczesnymi środkami, inteligentnie nawiązując do tradycji i wykorzystując naturalne materiały, wykreowano nowe ramy życia starych ulic i publicznych placów miasta.

2004

REALIZACJA ZESPOŁU SZKÓŁ WYŻSZYCH W RYBNIKU

▪ Grand Prix

INWESTOR - Miasto Rybnik

PROJEKTANT - Tomasz Tumas, Wiesław Chmielewski

REALIZACJA - 2000-2003

LOKALIZACJA - Rybnik, ul. Rudzka 13a;

dane geolokalizacyjne: 50°05'53.4"N 18°32'23.9"E

Studenci do szpitala!

Szpitalne budynki na północno-zachodnich obrzeżach śródmieścia Rybnika z początku XX w. zaadaptowano na potrzeby uczelni: Uniwersytetu Śląskiego, Politechniki Śląskiej i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Zespół gmachów przekształcono zgodnie z koncepcją z 1999 r. Zachowano ich oryginalne elewacje i detale, a jednocześnie dobudowano współczesne obiekty nawiązujące do swoich sąsiadów gabarytami i materiałami wykończeniowymi. Pośrodku kampusu powstał zielony plac służący integracji studentów i organizacji imprez. Zdziczałe nadrzeczne tereny częściowo uporządkowano i zespolono z kampusem oraz miejską tkanką, dzięki czemu stały się popularnym miejscem rekreacji. Dziesięć lat po utworzeniu kompleksu, na północ od zabudowań, powstał park tematyczny nad Nacyną, o bogatym programie funkcjonalnym i interesującej kompozycji. Razem z kampusem tworzą popularną przestrzeń publiczną – jedną z wizytówek miasta.

arch. Krzysztof Gorgoń: *Udana rewitalizacja poszpitalnych terenów w śródmieściu dała Rybnikowi nowoczesny kampus akademicki, umożliwiający młodym ludziom wielokierunkowe kształcenie. Godny naśladowania przykład współpracy władz samorządowych z największym lokalnym pracodawcą – Elektrownią Rybnik.*

2004

WALORYZACJA PARKU PLANTY W MIKOŁOWIE

▪ wyróżnienie

INWESTOR - Gmina Mikołów

PROJEKTANT - Ryszard E. Góralczyk, Anna Hareda, Witold Góralczyk, Roman Biernot, Teresa Biernot, Kinga Palus

REALIZACJA - 2001-2003

LOKALIZACJA - Mikołów, Duże Planty;
dane geolokalizacyjne: 50°09'58.2"N 18°53'47.8"E

Dwa stawy

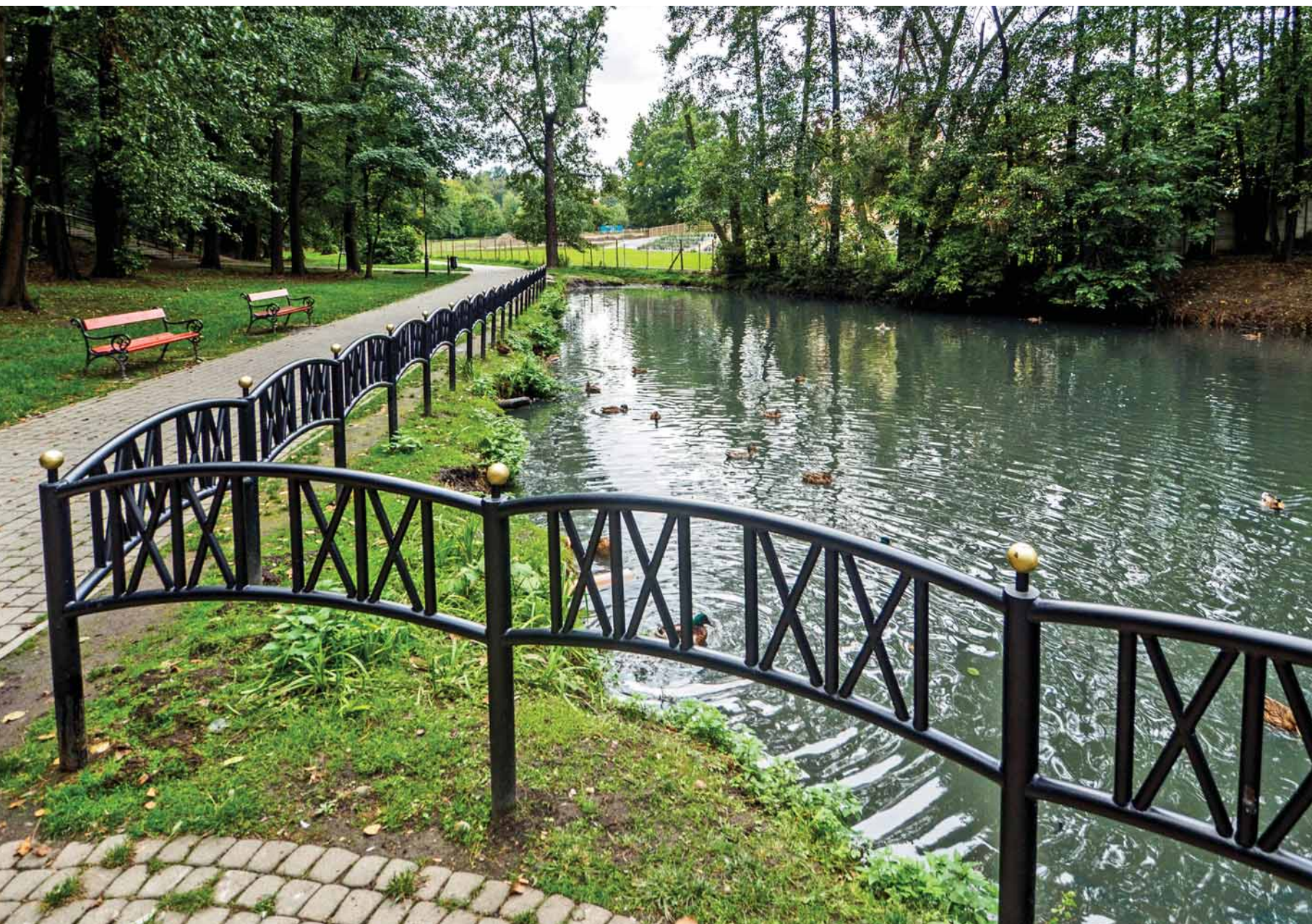
Parkowe tradycje w Mikołowie sięgają XVIII w. Powstał wówczas załęczek dzisiejszego parku Planty – klina zieleni łączącego centrum z południowo-zachodnimi peryferiami. Największy rozkwit obszar ten przeżył w okresie międzywojennym. Na początku XXI w. postanowiono przywrócić mu dawną świetność. Zieloną przestrzeń między ulicą Konstytucji 3 Maja i potokiem Aleksander poddano całościowej odnowie, m.in. usunięto słabe okazy i zasadzono nowe drzewa. Utworzono też pasy zieleni

izolacyjnej, by uchronić teren od hałasu i zanieczyszczeń oraz poprawić kompozycję krajobrazową. Bardziej malowniczy charakter nadały Plantom dwa nowe akweny retencyjne. W parku wydzielono również funkcjonalne enklawy: wypoczynkową oraz dydaktyczną (forum szkolno-parkowe), urządzono ścieżkę zdrowia i plac zabaw. Odnowiono alejki i schody, ustawiono nowe ławki, lampy i kosze na śmieci.

---

arch. Krzysztof Gorgoń: Inwestycja przywracająca mieszkańcom
miejsce wypoczynku i rekreacji dla całych rodzin.

2005

ŚLĄSKI ZAMEK SZTUKI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W CIESZYNIE

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego – Grand Prix

INWESTOR - Miasto Cieszyn

PROJEKTANT - Katarzyna Grzesiak, Monika Janiczek, Zygmunt Jędraszczyk, Ewa Jędraszczyk

REALIZACJA - 2004-2005

DOFINANSOWANIE ZPORR - projekt „Śląska Sieć na rzecz Wzornictwa”

LOKALIZACJA - Cieszyn, ul. Zamkowa 3; dane geolokalizacyjne: 49°45'02.3"N 18°37'38.1"E

Tu panuje dizajn

W 2005 r. na cieszyńskie wzgórze zamkowe nad Olzą wprowadzili się dizajnerzy. Powstał wtedy Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości (obecnie: Zamek Cieszyn). Projektanci ulokowali się w odnowionym pałacyku myśliwskim Habsburgów z 1840 r., postawionym na fundamentach dawnego zamku dolnego, oraz w nowo wybudowanym obiekcie biurowo-wystawienniczym. Jego forma przetwarza kształt dawnej oranżerii, stojącej w tym miejscu do 1966 r. W nowych i zaadaptowanych

pomieszczeniach placówka od początku prowadzi bardzo intensywną działalność. W krótkim czasie zyskała ogólnopolską renomę, dzięki licznym wystawom, warsztatom i sympozjom poświęconym dizajnowi oraz architekturze. Zamek Cieszyn promuje polskich projektantów, jest mostem między twórcami a biznesem, animuje lokalne życie kulturalne. Mimo peryferyjnego położenia stał się silną marką – symbolem dynamiki oraz kreatywności Cieszyna i całego Śląska.

arch. Krzysztof Gorgoń: Oryginalny projekt centrum sztuki nowej generacji promujący wzornictwo przemysłowe o bardzo dużym potencjale rozwojowym.

2005

KOMPLEKS MUZEALNY W TYCHACH – MUZEUM PIWOWARSTWA I MUZEUM MIEJSKIE

▪ wyróżnienie

INWESTOR - Kompania Piwowarska SA

PROJEKTANT - Tomasz Konior, Krzysztof Barysz

REALIZACJA - 2003-2004

LOKALIZACJA - Tychy, ul. Katowicka 9;
dane geolokalizacyjne: 50°07'45.9"N 18°59'21.1"E

O piwie w kościele

Działający do dziś browar w Tychach rozbudowywał się silnie od połowy XIX w. W 2004 r. dwa historyczne obiekty przy ulicy Katowickiej przekształcono w muzea: Piwowarstwa oraz Miejskie. Pierwsze zajęło budynek, który pierwotnie był kościołem ewangelickim, drugie mieści się w byłym warsztacie naprawczym. Budynek po gruntownej renowacji połączono przeszklonym łącznikiem, będącym jednocześnie głównym wejściem. Dodatkową przestrzeń ekspozycyjną uzyskano na nowo utworzonej antresoli. Na uwagę zasługuje sposób, w jaki zestawiono

współczesne elementy z odnowionymi ceglany i kamiennymi murami pozbawionymi tynków. Dyskretnie wykończony placyk przed wejściem także nie konkuruje formą z odrestaurowanymi elewacjami. Muzeum Piwowarstwa (obecnie: Tyskie Browarium) cieszy się wielką popularnością wśród turystów. Miejska placówka przyciąga z kolei wystawami poświęconymi dawnym dziejom Tych i okolic oraz najnowszej historii budowlanego po wojnie miasta.

arch. Krzysztof Gorgoń: *Przemysłana rewitalizacja poprzemysłowych budynków tyskiego browaru pozwoliła wykreować nowego typu obiekt muzealny o dużych walorach edukacyjnych w atrakcyjnej oprawie architektonicznej.*

2005

KOMPLEKS DYDAKTYCZNO-SPORTOWO-KULTURALNY W CENTRUM BORONOWA

▪ nagroda internautów

INWESTOR - Gmina Boronów

PROJEKTANT - Ryszard Kwosek, Ewa Papaj, Teresa Jastrząb,
Paweł Mrachacz, Herbert Graf, Katarzyna Góral

REALIZACJA - 1997-2004

LOKALIZACJA - Boronów, Gimnazjum Publiczne Zespołu Placówek Oświatowych, ul. Poznańska 2;
dane geolokalizacyjne: 50°40'34.5"N 18°54'28.3"E

Centrum z kompleksem

Pośrodku wsi Boronów przy ruchliwym rondzie wykreowano wielofunkcyjny kompleks – sportowe, dydaktyczne i kulturalne centrum miejscowości. Dawna szkoła podstawowa po rozbudowie zmieniła się w Zespół Placówek Oświatowych, w których dziś mieści się także przedszkole i gimnazjum. Po jej południowej stronie powstał zespół boisk do koszykówki, siatkówki i piłki nożnej oraz urządzenia lekkoatletyczne. Obok, w przyjaznej lokalizacji na skraju lasu, utworzono plac zabaw. Po przeciwnej stronie ulicy Poznańskiej wyremontowano i ocieplono budynek

Gminnego Ośrodka Kultury, którego fasada wzbogaciła się o zegar z kurantem. Funkcjonalnym łącznikiem terenów sportowych i kulturalnych jest podium z zadaszeniem. Na całym obszarze uporządkowano także zieleni, a w części rekreacyjnej ustawiono ławki i zamontowano oświetlenie. Realizacja kompleksu ożywiła centrum miejscowości, a nagroda internautów może być dowodem uznania mieszkańców dla przeprowadzonych zmian.

arch. Ryszard Jurkowski: *Udany przykład realizacji obiektu, który staje się ważnym punktem przestrzeni publicznej w miejscowości.*

2006

PRZEBUDOWA PLACU MIKOŁAJA KOPERNIKA W LUBLIŃCU

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego i Grand Prix

INWESTOR - Gmina Lubliniec

PROJEKTANT - Wisław Tyliński, Ilona Ingot

REALIZACJA - 2005

LOKALIZACJA - Lubliniec, plac Mikołaja Kopernika;
dane geolokalizacyjne: 50°40'06.4"N 18°40'54.8"E

Kopernik bez przewrotu

Trójkątny plac stykający się z narożem rynku (placem Mańki) odnowiono gruntownie w 2005 r. Obyło się bez rewolucji – przyjazny miejski charakter przywrócono w prosty, lecz przemyślany sposób. Zachowano większość istniejących drzew, naprawiono murek i schody od strony ulicy Kilińskiego. Nawierzchnię centralnej części oraz jezdni ulicy Lompy wyłożono granitową kostką, która kontrastuje z czerwono-brązowym betonowym brukiem chodników na obrzeżach. Przestrzennym zwornikiem stała się rzeźba z ustawionych pionowo dębowych bali, poświęcona patronce miasta – św. Edycie Stein. Wertykalny element, ulokowany pośrodku okręgu wyłożonego bazaltem, nadał miejscu wyrazistości. Wieczorem, oświetlony m.in. lampami umieszczonymi w posadzce, jest wyraźnie widocznym punktem orientacyjnym. Mieszkańcy chętnie zatrzymują się na kameralnym skwerze, który jest przykładem rzetelnego podejścia do odnowy publicznej przestrzeni.

arch. Ryszard Jurkowski: Realizacja z dużą kulturą wykonanego projektu, wyróżniającego się dbałością o zachowanie ciągłości historycznej miasta.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wycucie i smak, zarówno na etapie projektowania, jak i wykonawstwa, dużą dbałość o detal oraz zastosowanie środków wyrazu adekwatnych do skali założenia, dobry przykład rewaloryzacji przestrzeni publicznej w centrum miasta.

2006

PLAC PRZED SILESIA CITY CENTER W KATOWICACH

▪ wyróżnienie

INWESTOR ▪ Trigranit Development Corporation

PROJEKTANT ▪ Jacek Kuś, Tadeusz Orzechowski, Henryk Wilkosz, Jerzy Stysiąt, Piotr Kozłowski, Borys Juraszyński, Marek Tryzybowicz

REALIZACJA ▪ 2004-2005

LOKALIZACJA ▪ Katowice, ul. Chorzowska 107; dane geolokalizacyjne: 50°16'11.1"N 19°00'18.7"E

Plac zamiast Gottwalda

Zdegradowany pokopalniany obszar na północy Katowic przekształcono w 2005 r. w centrum handlowe Silesia City Center. Przed nim, od strony południowej, wykreowano przestrzeń mającą nawiązywać do typowego miejskiego placu. Unikalny charakter nadaje mu zachowana wieża szybu kopalnianego Jerzy (Georg), będąca zarazem symbolem całego kompleksu. O dawnej funkcji miejsca przypominają też zachowane budynki kotłowni i maszynowni naprzeciw handlowej bryły oraz – potraktowane jako dekoracja – elementy górniczych maszyn i urządzeń. Otwarty plac z widokiem na miasto można uznać za przeciwwagę dla handlowego kompleksu. Wykorzystanie pokopalnianych budowli i artefaktów dodaje mu cech szczególnych, które mają sprawić, by mieszkańcy zatrzymali się tu dłużej w drodze na zakupy. Plac pełni też funkcję pasażu łączącego przystanki tramwajowe z galerią – przejście wyróżniono w posadzce kompozycją pasów kontrastujących z podziałem pozostałej części na kwadratowe kwatery.

arch. Ryszard Jurkowski: *Udana realizacja przestrzeni publicznej, pełniącej funkcję zwornika strefy przedwejściowej do dużego nowoczesnego centrum miejskiego.*

Uzasadnienie jury: Wyróżnienie przyznano za próbę stworzenia placu miejskiego, stanowiącego alternatywę dla nieistniejącego rynku, dobry przykład rekultywacji terenów poprzemysłowych w procesie przekształceń struktury przestrzennej miasta.

2007

REWITALIZACJA ZABYTKOWEJ PŁYTY W TOSZKU

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „urbanistyka”

INWESTOR - Gmina Toszek

PROJEKTANT - Ariana Gano-Kotula, Aleksandra Szumska, Marek Bończyk, Zbigniew Wacławik, Anna Fabiańczyk

REALIZACJA - 2006

LOKALIZACJA - Toszek, Rynek 7-8; dane geolokalizacyjne: 50°27'18.4"N 18°31'03.4"E

Wolny rynek

W niewielkim Toszku prostokątny obszerny rynek to serce zachowanego średniowiecznego układu urbanistycznego. Główny miejski plac postanowiono odnowić na początku obecnego stulecia. Centralną część wypełniały trawniki, dość przypadkowo zasadzone drzewa, kilka enklaw z ławkami, fontanna i figura św. Jana Nepomucena z 1725 r. Nową, bardziej reprezentacyjną formę wybrano po konsultacjach z mieszkańcami. Najważniejszym elementem pozostał środkowy trakt na osi ulicy Kościelnej, naprowadzający na stojącą w pobliżu świątynię. Płytę rynku zdominowały regularne szaro-grafitowe podziały posadzki z betonowej kostki uzupełnionej granitem. Plac wzbogacił się też o nową fontannę. Ledwie dostrzegalną zieleń dobrano tak, by nie przesłaniała ratusza i fasad skromnych kamieniczek. Odnowioną przestrzeń oświetlają w nocy stylizowane lampy i punkty świetlne w posadzce. Wolna od wcześniejszych podziałów, przestronna płyta rynku pozwala na ustawienie ogródków gastronomicznych i organizację imprez.

arch. Ryszard Jurkowski: Dzieło wyróżnia się powściągliwością rozwiązań formalnych. Niemalże idealnie dokonano w nim doboru środków wyrazu, adekwatnie do skali i funkcji miejsca.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za dobór środków wyrazu adekwatny do skali i funkcji miejsca, powściągliwą formę odpowiadającą treści, zachowanie i wydobycie historycznych uwarunkowań i przystosowanie ich do współczesnych potrzeb, dbałość w przygotowaniu inwestycji, przeprowadzenie szczegółowych studiów konserwatorskich oraz pogodzenie funkcji głównego placu miasta z jego komunikacyjnymi potrzebami.

2007

HALA SPORTOWA WRAZ Z TERENAMI SPORTOWO-REKREACYJNYMI W BIERUNIU

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „architektura użyteczności publicznej”

INWESTOR - Gmina Bieruń

PROJEKTANT - Ryszard Szczęsny, Krzysztof Banaszewski, Jan Strumiłło, Jakub Szczęsny

REALIZACJA - 2004-2006

LOKALIZACJA - Bieruń, ul. Warszawska 294; dane geolokalizacyjne: 50°04'23.3"N 19°10'41.3"E

Mistrzowska hala

Niełatwo dostrzec obiekt sportowy, który powstał we wschodniej części Bierunia. Projektanci zadbali bowiem, by spora kubatura nie zdominowała kameralnego sąsiedztwa małego kościoła i domów jednorodzinnych. Budynek, połączony z istniejącą wcześniej szkołą, ulokowano na skarpie opadającej ku potokowi Bijasowickiemu. Dzięki temu wejście, hol i trybuny znajdują się na tej samej kondygnacji, a arena, którą można dzielić na mniejsze boiska – o poziom niżej. Lekkości horyzontalnej fasadzie nadaje przeszklenie parteru (w górnej partii zróżnicowane nie-

przeziernymi panelami) oraz dyskretna grafitowa barwa ściiennej okładziny. Reprezentacyjny plac przed obiektem ma wzór posadzki spójny z nawierzchnią dziedzińca na tyłach budynku. Ten ostatni łączy halę z boiskami piłkarskimi, urządzeniami lekkoatletycznymi i rekreacyjnym placem, wkomponowanymi w zachowaną i uporządkowaną zielen. Hala to nie tylko ośrodek sportowy, ale też miejsce spotkań i integracji mieszkańców.

arch. Ryszard Jurkowski: *Obiekt zaprojektowano z klasą, a jego powiązanie z istniejącym budynkiem gimnazjum i terenem sportowym – z ogromnym wyczuciem i talentem.*

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wysoki poziom architektoniczny obiektu, jego dobre powiązanie z istniejącym budynkiem gimnazjum i z otaczającymi terenami sportowymi o wielofunkcyjnym przeznaczeniu. Obiekt uznano za wybitne dzieło architektury, którego oddziaływanie ma wymiar ponadlokalny.

2007

BIBLIOTEKA PUBLICZNA W IMIELINIE

▪ nagroda internautów

INWESTOR - Gmina Imielin

PROJEKTANT - Andrzej Kozielski

REALIZACJA - 2005-2006

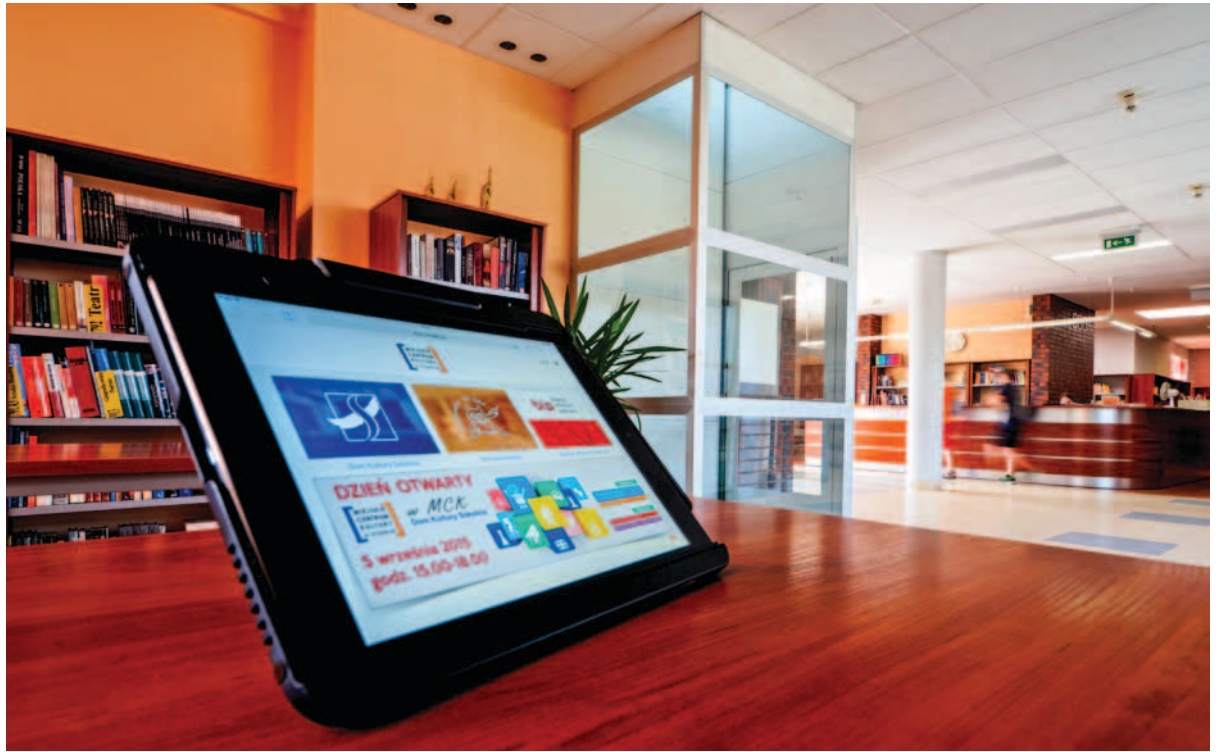
LOKALIZACJA - Imielin, ul. Imielińska 92;
dane geolokalizacyjne: 50°08'50.47"N 19°11'05.09"E

Książki nad muzeum

Subtelny kontrast bywa niekiedy najlepszym sposobem na poprawę jakości przestrzeni. Tak jest w niewielkim Imielinie, gdzie wśród nijakiej i słabo uporządkowanej zabudowy wyrósł budynek, do którego przeniosła się biblioteka. Od otoczenia odciął się klarowną formą i odmiennym materiałem wykończeniowym. Ulokowany przy głównej arterii zwraca uwagę proporcjonalną kompozycją trzech prostych brył o indywidualnie potraktowanych elewacjach. Dwie niższe boczne partie (licowane klinkierem o zróżnicowanych odcieniach czerwieni) złączono wyższym przeszklonym prostopadłościanem, w którym znajduje się wejście prowadzące do wielofunkcyjnego wnętrza. Na parterze mieszczą się sale muzealna i konferencyjna, na pierwszym piętrze jest biblioteka, a na drugim – sala na spotkania, wystawy, lekcje lub warsztaty. Budynek od lat ożywia ściśle centrum miasta – nie tylko udaną formą, ale też prowadzonymi w nim działaniami kulturalnymi i społecznymi.

arch. Ryszard Jurkowski: *Inwestycja, choć niewielka, konstruktywnie wpłynęła na organizację życia społecznego gminy, a sam budynek stał się ozdobą miasta.*

INWESTOR - Miasto Chorzów

PROJEKTANT - Andrzej Jeksa, Irena Kokott, Andrzej Paczkowski

REALIZACJA - 2004-2007

DOFINANSOWANIE ZPORR - projekt „Rewitalizacja zespołu akwenów przemysłowych Amelung w Chorzowie”

LOKALIZACJA - Chorzów, dzielnica Chorzów II, przy ul. Żołnierzy Września;
dane geolokalizacyjne: 50°18'02.1"N 18°55'55.2"E

Amelung z wodospadem

Służąca kiedyś za dzikie wysypisko przestrzeń wokół akwenów powstałych w kopalnianych zapadliskach to dzisiaj miejski park chętnie odwiedzany przez mieszkańców. W stawach oczyszczono wodę, usunięto muł, odcięto dopływ ścieków i uregulowano linię brzegową. Na przekształconym terenie wytyczono ścieżki piesze i rowerowe z ławkami oraz siedziskami. Nad wodnym przesmykiem powstał mostek. Nowa jest też wyspa, która służy za miejsce lęgowe dla ptaków wodnych. Na północnej skarpie o złagodzonej stromiźnie utworzono sztuczny wodospad,

a w zachodniej części – place zabaw. Drewniane pochylnie prowadzą na pomosty dla wędkarzy. Na całym obszarze posadzono nowe drzewa, krzewy i rośliny ozdobne, zachowano siedliska ptaków i ptaków. Odnowione miejsce przyciągnęło też inwestycje mieszkaniowe, które zrealizowano po stronie północnej. Malownicza kompozycja krajobrazowa wzbogaciła okolicę i jest przedłużeniem pasa zieleni po drugiej stronie ulicy Żołnierzy Września.

arch. Ryszard Jurkowski: Rewitalizacja, przeprowadzona w oparciu o kompleksowo przygotowany projekt, przywróciła społeczeństwu tereny mocno zdegradowane przez przemysł ciężki. Potwierdziła się reguła, że dzięki pomysłowości i determinacji władz samorządowych nawet tego typu tereny możemy poddać takiej rewitalizacji, że stają się one wysoce atrakcyjną przestrzenią miejską.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wzorowy, godny naśladowania przykład rewitalizacji terenu poprzemysłowego, stworzenie w centrum miasta nowej przestrzeni, która mimo że nie jest przestrzenią komercyjną, daje radość mieszkańcom.

2008

CENTRALA MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W JAWORZNIE

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „architektura użyteczności publicznej” oraz nagroda internautów

INWESTOR - Miasto Jaworzno

PROJEKTANT - Wojciech Podleski

REALIZACJA - 2005-2007

DOFINANSOWANIE ZPORR - projekt „Budowa centrali Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jaworznie”

LOKALIZACJA - Jaworzno, ul. Pocztowa 5; dane geolokalizacyjne: 50°12'10.3"N 19°16'33.2"E

Pierzeja pełna książek

Projekt nowego budynku wyłoniono w konkursie w 2003 r., a lokalizację wybrali w sondażu mieszkańcy. Trzykondygnacyjną bryłę wkomponowano między rosnące drzewa – stąd jej forma, ukształtowana z trzech przenikających się prostopadłościanów. Uzupełniają je dwa kioski – jeden przy rynku, drugi przy ulicy Pocztowej. Większość elewacji operuje kontrastem lekkich przeszkleń i masywnych elementów z cegły, urozmaiconych zdobnymi fryzami, gzymsami i wcięciami. Fasada przylegająca

bezpośrednio do rynku przetwarza formę klasycznej kolumnady w wielkim porządku. Do tradycji nawiązuje też gzyms. Biblioteka w jasnych, przestronnych wnętrzach oprócz zbiorów i czytelnicy mieści m.in. część multimedialną z salami projekcyjnymi, salę spotkań, galerię i kawiarnię. Nowoczesny obiekt, tłumnie odwiedzany przez mieszkańców, silnie ożywił najważniejszą przestrzeń miasta, która w kolejnych latach uległa dalszej pozytywnej metamorfozie (zob. s. 160).

arch. Ryszard Jurkowski: Ikona Jaworzna.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wykreowanie ważnego punktu integracji kulturalnej mieszkańców, powszechnie przez nich akceptowanego i cieszącego się dużą popularnością, wysoki poziom architektoniczny obiektu i jego harmonijne wpisanie się w kompozycję urbanistyczną centrum miasta.

2008

CENTRUM NAUKI I EDUKACJI MUZYCZNEJ „SYMFONIA” W KATOWICACH ▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „modernizacja”

INWESTOR - Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

PROJEKTANT - Tomasz Mikołaj Konior, Andrzej Krzysztof Barysz, Andrzej Witkowski, Aleksander Nowacki

REALIZACJA - 2005-2007

DOFINANSOWANIE ZPORA - projekt „Centrum Nauki i Edukacji Muzycznej SYMFONIA”

LOKALIZACJA - Katowice, ul. Wojewódzka 33; dane geolokalizacyjne: 50°15'19.5"N 19°01'49.5"E

Ceglana kompozycja

Katowicka Akademia Muzyczna wprowadziła się do neogotyckich gmachów z cegły w latach 70. XX w. Trzy dekady później niekorzystne warunki lokalowe wymusiły rozbudowę kompleksu. Wzdłuż ulicy Damrota oraz na tyłach głównego gmachu powstała oryginalna bryła, spojona przeszklonym łącznikiem ze starą budowlą. Masywne ściany z kompozycją wąskich szczelin i niewielkich okien, grające fakturą wysuniętych poza lico cegieł, zaznaczają swoją stylistyczną odrębność. Sercem obu

budynków jest jasne, przestronne atrium. Widać w nim elewację zabytkowego gmachu, której zdobny charakter równoważy surowa, betonowa konstrukcja nowej części. Urozmaiceniem jest też fragment bryły sali koncertowej nadwieszony nad szatnią. Całość, doskonale przemyślana i zakomponowana, jest ceniona zarówno przez codziennych użytkowników, jak i gości. To jeden z najlepszych w Polsce przykładów kulturalnego połączenia nowej i starej architektury.

arch. Ryszard Jurkowski: Wysoce udana realizacja rozbudowy zabytkowego gmachu głównego Akademii Muzycznej w Katowicach dała miastu bardzo atrakcyjną przestrzeń publiczną, dedykowaną nie tylko melomanom.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za udaną rozbudowę zabytkowych obiektów o nowy budynek i stworzenie zintegrowanego kompleksu, stanowiącego programowo-przestrzenną całość, harmonijne łączenie tradycji z nowoczesnością, a także za powściągliwą, elegancką formę i dbałość o detal architektoniczny.

2009

POKAZOWA ZAGRODA ŻUBRÓW W ZABYTKOWYM PARKU PSZCZYŃSKIM W PSZCZYŃNIE

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „urbanistyka”

INWESTOR - Gmina Pszczyna

PROJEKTANT - Ryszard Gburek

REALIZACJA - 2005-2008

DOFINANSOWANIE ZPORR - projekt „Budowa pokazowej zagrody żubrów w zabytkowym parku w Pszczynie”

LOKALIZACJA - Pszczyna, ul. Żorska 5; dane geolokalizacyjne: 49°58'41.1"N 18°55'54.0"E

Żubry w zabytku

Żubrza enklawa powstała nieopodal starówki, we wschodniej części zielonego założenia zwanego Zwierzyńcem. Jest on słabiej zagospodarowany niż centralnie położony parkowy obszar, znajdujący się obok pszczyńskiego zamku. Usytuowany w nim kompleks tworzą zagrody nie tylko dla żubrów, ale i jeleni, muflonów, danieli oraz saren. Wygodny pomost widokowy ułatwia ich oglądanie, a w budynku z salą kinową

można dowiedzieć się więcej na temat zwierząt i historii tego miejsca. Wszystkie wybudowane obiekty (brama z portiernią, restauracja, sklep z pamiątkami) utrzymane są w tradycyjnym stylu. Przykryto je stromymi dachami, a drewniane elewacje wtapiają się w parkowo-leśne otoczenie. Zagroda jest uzupełnieniem turystycznych atrakcji Pszczyny i wpłynęła na wzrost liczby turystów odwiedzających miasto i okolicę.

arch. Ryszard Jurkowski: Wysoce udany pod względem promocyjnym i edukacyjnym projekt wyjątkowej przestrzeni publicznej, zwiększającej atrakcyjność turystyczną ziemi pszczyńskiej.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wykreowanie miejsca o niepowtarzalnym klimacie, dającego zwiędzającym radość z obcowania z przyrodą i podkreślającego charakter ziemi pszczyńskiej, wyważone i skromne środki wyrazu adekwatne do funkcji i skali założenia, a także za wysokie walory humanistyczne i edukacyjne.

2009

STRAŻNICA W KATOWICACH-SZOPIENICACH

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „architektura użyteczności publicznej”

INWESTOR - Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach

PROJEKTANT - Jerzy Domański, Ireneusz Wieszczyk, Janusz Rączka

REALIZACJA - 2005-2008

LOKALIZACJA - Katowice, Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 1,
ul. Krakowska 130; dane geolokalizacyjne: 50°15'17.6"N 19°05'23.7"E

Strażacy przy węźle

Strażnicę z charakterystyczną wieżą wkomponowano w przestrzeń ruchliwego węzła komunikacyjnego, między ulicami Krakowską i Bagienną. Strażacy przeprowadzili się tu z mało wygodnej stuletniej siedziby przy ulicy Wojewódzkiej. W obiekcie wzrok przyciąga zarówno strefa wejścia z narożnym płytkim wykuszem, jak i obszerny dziedziniec. Znaczną rolę odgrywają na nim rytmy bram garażowych, słupów podcienia i strzelisty akcent wieży, przecinającej horyzontalny charakter kompleksu. Licowane czerwoną cegłą elewacje wpisują się w klimat historycznej zabudowy Szopienic. Kompozycja i charakter założenia ma z kolei nawiązywać do tradycyjnych śląskich budynków straży pożarnej. Fachowcy podkreślają wysoką jakość rozwiązań technicznych i funkcjonalnych, które pozwalają strażakom na szybką reakcję. Staranny i przemyślany układ prostych brył wyróżnia się w chaotycznie zagospodarowanej okolicy. Może być też wzorem dla nowych inwestycji w sąsiedztwie.

arch. Ryszard Jurkowski: Zrealizowany projekt strażnicy wyróżnia się bardzo udanym wpisaniem w kontekst otaczającej przestrzeni i w wyrazisty sposób wzbogaca krajobraz miejski tej części Katowic.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za zakończone sukcesem podporządkowanie architektury wymogom funkcjonalno-technologicznym, wysoki poziom architektoniczny obiektu, wysoką kulturę projektowania i wykonania, powściągliwą formę i skromny detal.

2009

TEATR ROZRYWKI WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU W CHORZOWIE

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „modernizacja”

INWESTOR ▪ Teatr Rozrywki w Chorzowie

PROJEKTANT ▪ Jerzy Stożek

REALIZACJA ▪ 2005-2008

LOKALIZACJA ▪ Chorzów, ul. Marii Konopnickiej 1;
dane geolokalizacyjne: 50°17'46.6"N 18°57'23.9"E

Drzewa na piętrze

Jeden z młodszych śląskich teatrów mieści się w o wiele od nim starszym zabytku – dawnym hotelu Graf Reden, który po wojnie służył także jako Dom Hutnika. W 2008 r. budynek gruntownie zmodernizowano, by sprostać wymogom wystawiania współczesnych widowisk. Przebudowa wnętrza wymagała zmian w konstrukcji nośnej kompleksu. Po modyfikacjach wyrazistym centrum jest dwukondygnacyjne foyer. Intrygującego wyrazu nabrały też niehistoryczne elewacje od strony ulicy Konopnickiej. Projektanci postawili tu na zieleń. Prostą ścianę budynku ożywiają pnącza, które pokrywają już połowę jej powierzchni. Z historyczną fasadą łączy tę część teatru nowa przeszklona elewacja z wielką donicą, w której – na wysokości drugiego piętra – zasadzono drzewa. Rozwiązania te współgrają z aranżacją pasażu wzdłuż budynku oddzielonego od jezdni starannie zakomponowaną niską zielenią. W przestrzeni ulicy zadbane także o zmianę oświetlenia, które nadaje bardziej kameralny charakter surowej niegdyś ulicy przemysłowego miasta.

arch. Tomasz Studniarek: Zabytkowe mury ze współczesną duszą teatru wewnątrz. Sztuka wychodzi wręcz na ulicę Chorzowa.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wykreowanie miejsca powszechnie akceptowanego i cieszącego się dużą popularnością odwiedzających oraz okolicznych mieszkańców, wysoki poziom architektoniczny obiektu i jego harmonijne połączenie z tkanką miejską poprzez uporządkowanie przestrzeni wokół, a także za świetne operowanie różnorodnymi materiałami i dbałość o detal architektoniczny.

2009

RENOWACJA ZIELEŃCA ORAZ TERENÓW WOKÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO W ZABRZU

▪ wyróżnienie

INWESTOR - Rzymskokatolicka Parafia pw. Bożego Ciała

PROJEKTANT - Krzysztof Rostański, Lechosław Rostański

REALIZACJA - 2008

LOKALIZACJA - Zabrze, Rzymskokatolicka Parafia pw. Bożego Ciała, ul. Olsztyńska 5;
dane geolokalizacyjne: 50°16'23.9"N 18°47'35.8"E

Zielone spoiwo

Ceglana bryła nowego kościoła pw. Bożego Ciała (konsekracja w 2010 r.) jest udaną dominantą w jednorodzinnej zabudowie Zabrze Kończyc. Chaotyczną, otwartą przestrzeń po wschodniej stronie świątyni udało się zamienić w uporządkowaną zieloną enklawę o zróżnicowanych funkcjach. Układ pieszych alejek połączył ulice Miłą i Olsztyńską. Cały teren wzbogacił się o starannie dobrane rośliny i drzewa. Naroże ulic Miłej i Pa-

derewskiego ożywiono nowym placem zabaw oraz miejscem rekreacji dla dorosłych (stół do ping-ponga). Wzdłuż prostych alejek ustawiono ławki i inne elementy małej architektury. Przy kościele nieregularna kompozycja miętko zarysowanych niskich nasypów obsianych trawą udanie kontrastuje z prostymi kątami i płaszczyznami świątyni. Odnowiony zieleniec uzupełnia i spaja kwartaty okolicznej zabudowy.

---

arch. Tomasz Studniarek: *Mała architektura staje się większą, będąc architekturą tła dla harmonijnie współczesnej bryły kościoła.*

2009

CENTRUM DYDAKTYCZNO-NAUKOWE NEOFILOLOGII UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO W SOSNOWCU

▪ wyróżnienie

INWESTOR - Konsorcjum Gminy Sosnowiec i Uniwersytetu Śląskiego

PROJEKTANT - Ewa Taczewska, Tomasz Taczewski

REALIZACJA - 2006-2008

DOFINANSOWANIE ZPORR - projekt „Budowa Centrum Dydaktyczno-Naukowego Neofilologii Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu”

LOKALIZACJA - Sosnowiec, ul. gen. Grota-Roweckiego 1; dane geolokalizacyjne: 50°17'09.6"N 19°07'47.2"E

Szpic zamiast szpitala

W sosnowieckiej dzielnicy Pogoń przy ulicy Grota-Roweckiego stał historyczny budynek szpitala dziecięcego (z 1862 r.), który musiano wyburzyć ze względu na fatalny stan techniczny. W 2008 r. lecznicę zastąpił okazały gmach Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Śląskiego. Trzy licowane kamieniem segmenty budynku, usytuowane w głębi działki, osłonięto od zgiełku ulicznego ruchem klinem przeszklonego pasażu. Będący jego przedłużeniem szpic zadaszenia celuje w przestrzeń parkingu. Ta pozba-

wiona znaczącej funkcji dekoracja jest najbardziej charakterystycznym elementem kompleksu. Ożywia go też dynamiczne przebiecie południowej elewacji masywną bryłą sali wspartej na słupach. Rzeźbiarskie zabiegi równoważy zamknięcie całości prostą ścianą czwartego segmentu od strony zachodniej. Charakterystyczny budynek stał się silną dominantą przy ruchliwym skrzyżowaniu, pomiędzy parkiem Żeromskiego a zabudową mieszkaniową dzielnicy.

arch. Tomasz Studniarek: *Dydaktyczna struktura racjonalnie zaplanowana urbanistycznie i funkcjonalnie.*

2009

ZESPÓŁ BUDYNKÓW MAGAZYNOWO-BIUROWYCH „CANEA” W CIESZYNIE

▪ nagroda internautów

INWESTOR - Canea.PL Sp. z o.o.

PROJEKTANT - Jerzy Stożek, Ryszard Zapolski

REALIZACJA - 2005-2007

LOKALIZACJA - Dębowiec k. Cieszyna, ul. Ogrodzona 184;
dane geolokalizacyjne: 49°45'59.49"N 18°42'11.98"E

Przydrożna wizytówka

Charakterystyczny budynek biurowo-handlowy złączony ze stojącą za nim halą stanął w podcieszynskim Dębowcu w 2008 r. Przy ruchliwej trasie prowadzącej do miasta wzrok przyciąga rzeźbiarsko potraktowany front obiektu licowany cegłą. Akcentem w niewysokiej bryle jest pion komina kotłowni, a prostą płaszczyznę fasady przetałmuje ukośny wykusz i parterowy podcień. Strefę wejścia podkreśla dynamiczny, ażurowy ruszt. Pod nim pion przeszklenia strukturalnego ostania dwukondygnacyjny hol o walcowatym kształcie, doświetlony dodatkowo dachowym świetlikiem. Parter otwartej przestrzeni wnętrza służy obsłudze klientów, piętro pełni zaś funkcje administracyjne. Magazyny znajdują się w hali, której prosta, horyzontalna sylwetka jest tłem podkreślającym walory frontowego budynku. Cała kompozycja jest przestrzennym symbolem – wizytówką firmy.

arch. Tomasz Studniarek: Prosty, przemysłowy obiekt – z zewnątrz klinkier i oschły detal. Barokowe wnętrza dziś nie przekonują.

INWESTOR - Miasto Gliwice, Miejski Zarząd Usług Komunalnych

PROJEKTANT - Ewa Przybył

REALIZACJA - 2008-2009

DOFINANSOWANIE RPO WSL - projekt „Zagospodarowanie terenu wokół Radiostacji w Gliwicach – zadanie w ramach projektu Rewitalizacja Radiostacji Gliwice EU”

LOKALIZACJA - Gliwice, teren pomiędzy ulicami Tarnogórską i Lubliniecką; dane geolokalizacyjne: 50°18'48.1"N 18°41'20.0"E

Otoczona antena

Do niedawna z przestrzennym i historycznym symbolem Gliwic graniczyły dzikie ogródki działkowe między wieżą antenową a budynkami radiostacji, gdzie od 2005 r. mieści się Muzeum Historii Radia i Sztuki Mediów. Dziś teren wokół unikalnego zabytku techniki to miejsce rekreacji i wypoczynku. Główną osią kompozycji jest aleja prowadząca do muzeum, wzdłuż której rosną klony w donicach złączonych z siedziskami i pnącza na pergolach. Po obu jej stronach znajdują się dwie fontanny i kwadratowe rabaty z niskimi roślinami. Wokół wieży wytyczono kwadratowy plac,

wyłożony, podobnie jak alejki, kostką i granitowymi płytami o różnych odcieniach szarości. Bezpośrednie otoczenie drewnianej konstrukcji okala wysokie, przeszklone ogrodzenie o neutralnej formie. Granitowo-drewniane ławki służą przebywającym tu chętnie mieszkańcom i zwiedzającym. Powściągliwa i elegancka kompozycja podkreśla walory antenowej konstrukcji, spaja teren wokół niej z budynkami muzeum i jest kolejnym atrakcyjnym punktem na mapie miasta i regionu.

arch. Tomasz Studniarek: *Unikatowy obiekt wieży otoczony typową galanterią architektoniczną. Na szczęście broni się sam w blasku reflektorów.*

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za udostępnienie w formie przestrzeni publicznej założenia o wartości historycznej, zdyscyplinowaną i czytelną kompozycję, wyważone i szlachetne środki wyrazu odpowiednie do skali i charakteru oraz poszanowanie i poszerzenie przekazu historycznych treści i powagi miejsca.

2010

BUDYNEK SĄDU OKRĘGOWEGO W KATOWICACH

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „architektura”

INWESTOR - Sąd Okręgowy

PROJEKTANT - Tomasz Studniarek, Małgorzata Pilinkiewicz

REALIZACJA - 2005-2009

LOKALIZACJA - Katowice, ul. Francuska 38;
dane geolokalizacyjne: 50°14'56.9"N 19°01'35.8"E

Ogrody w betonie

Jedną ze współczesnych ikon architektonicznych Katowic to rezultat konkursu rozstrzygniętego w 2003 r. Nowym akcentem domykającym południowo-wschodnie obrzeża śródmieścia został zwarty sześciokondygnacyjny prostopadłościan z silnie rozrzeźbionymi elewacjami frontowymi – monumentalnym portykiem wejścia głównego od strony ulicy Francuskiej oraz wejściem dla sędziów przy ulicy Damrota. Kontrastują z nimi boczne ściany o monotonym rytmie okien. Zróźnicowanie podkreślono

także materiałem. W strefach wejściowych króluje surowość architektonicznego betonu, a boczne elewacje licowane są klinkierową cegłą. Budynek zaskakuje zestawieniem chłodu zewnętrznej formy z wnętrzem, gdzie urządzono obsadzone zielenią patia oraz ogród na dachu hallu. Nowoczesny obiekt, przyjazny pracownikom i interesantom, mieści m.in. 50 sal rozpraw. Jego kształt idealnie współgra z funkcją – w interesujący sposób przetwarza dawne formy monumentalnych gmachów władzy.

arch. Krzysztof Gorgoń: Spektakularny przykład wykreowania współczesnej architektury sądowiczej z dużą konsekwencją i powściągliwością w rozwiązaniach funkcji, formy i detalu.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wysoki poziom architektoniczny obiektu, logiczne i konsekwentne rozwiązania formalne i materiałowe, adekwatne do funkcji obiektu oraz nowatorskie podejście do tradycyjnych założeń architektury monumentalnej, wyznaczenie nowego kierunku w architekturze obiektów wymiaru sprawiedliwości.

2010

ADAPTACJA BUDYNKU KINA NA POTRZEBY MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ WRAZ Z KINEM STUDYJNYM I SCENĄ KAMERALNĄ W MIKOŁOWIE

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „rewitalizacja”

INWESTOR - Gmina Mikołów

PROJEKTANT - Krystyna Tokarz, Marian Witkowski, Ewa Lazar

REALIZACJA - 2007-2009

DOFINANSOWANIE RPO WSL - projekt „Adaptacja budynku kina na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z kinem studyjnym i sceną kameralną w Mikołowie”

LOKALIZACJA - Mikołów, ul. Karola Miarki 5; dane geolokalizacyjne: 50°10'07.8"N 18°54'10.2"E

Kino do czytania

Budynek z lat 20. XX w. po zamknięciu kina stał pusty do 2009 r. Do zaadaptowanych pomieszczeń przeniosła się wtedy Miejska Biblioteka Publiczna. Wyremontowany obiekt nieznacznie powiększono, niektóre partie elewacji zyskały boniowania, zmieniono też układ okien, dopasowując je do nowego podziału wnętrza i ich funkcji. Zachowano otwartą przestrzeń głównej sali, którą wzbogacono o antresolę z regałami na książki. Choć sala pełni funkcję czytelnia, nadal jest widownią, gdzie

oglądać można występy lub projekcje filmów kina studyjnego. Wnętrze kontrastuje z prostotą elewacji utrzymanych w odcieniach bieli, szarości i grafitu. Dominuje w nim ciemne drewno i stylizowane lampy, które – w intencji autorów – miały tworzyć tradycyjny „brytyjski” nastrój. Mikołowianie zaakceptowali te estetyczne zabiegi i chętnie odwiedzają przeobrażony budynek. Udało się w nim połączyć nową i starą funkcję, tworząc żywy ośrodek kultury miasta.

arch. Tomasz Studniarek: Standardowo z zewnątrz wykończony obiekt pozytywnie zaskakuje wielofunkcyjnym wnętrzem: biblioteka – kino – scena.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wykreowanie powszechnie akceptowanego miejsca korzystania z różnych form kultury, cieszącego się dużą popularnością wśród lokalnej społeczności oraz bezpretensjonalne i proste rozwiązania odpowiednie do skali i charakteru.

2010

PLAC WOLNOŚCI WRAZ ZE SCHODAMI W KIERUNKU RYBNICKIEGO CENTRUM KULTURY, PASAŻEM W KIERUNKU RYNKU ORAZ WKOMPONOWANĄ W TEREN GALERIĄ HANDLOWĄ FOCUS W RYBNIKU
▪ honorowe wyróżnienie w kategorii „urbanistyka”

INWESTOR - Miasto Rybnik

PROJEKTANT - Marek Wawrzyniak, Alina Kudła, Aleksander Kasiuchnicz,
Izabela Groborz-Musik, Joanna Wawrzyniak

REALIZACJA - 2007-2009

LOKALIZACJA - Rybnik, plac Wolności 7,
dane geolokalizacyjne: 50°05'43.5"N 18°32'40.0"E

Pół na pół

Pretekstem do odnowy zaniedbanego placu Wolności i jego okolic była budowa centrum handlowo-rozrywkowego Focus Park Rybnik. Plac podzielono funkcjonalnie na dwie strefy. Południową część podporządkowano dojazdowi do centrum handlowego, a po stronie północnej powstały przystanki autobusów i zrekonstruowany budynek kas. Granicą podziału jest prostopadły do dłuższej osi założenia atrakcyjny ciąg pieszy między Teatrem Ziemi Rybnickiej i pobliskim Rynkiem. Nowa, równa nawierzchnia z kamiennej kostki nawiązuje do historycznego wyglądu placu. Tak potraktowaną przestrzeń mają ożywiać nowo posadzone drzewa. Kontrastem dla tej monotonii są schody pasażu wiodące ku teatrowi. Ich dynamiczna kompozycja, uatrakcyjniona trawnikami, kwietnikami i wodną kaskadą, wzbogaca wschodnią stronę placu. Dalsza część pasażu wiodąca ku rynkowi ma o wiele spokojniejszą formę. Całość założenia jest przyjazna pieszym, spójna i konsekwentna. Pomaga scalić w jedno zabudowę o różnej formie i skali.

arch. Tomasz Studniarek: Plac łączący ważne strefy śródmieścia. Zwykły z niezwykłą fontanną.

Uzasadnienie jury: Wyróżnienie przyznano za twórcze, konsekwentne i wzorcowe budowanie w ciągu ostatnich lat systemu przestrzeni publicznych w śródmieściu miasta Rybnika.

2010

KRYTA PŁYWALNIA „OLIMPIJCZYK” W GLIWICACH

▪ wyróżnienie w kategorii „urbanistyka”

INWESTOR - Miasto Gliwice

PROJEKTANT - Grzegorz Sowiński

REALIZACJA - 2008-2010

LOKALIZACJA - Gliwice, ul. Oriona 120;
dane geolokalizacyjne: 50°19'28.8"N 18°39'24.6"E

Olimpijczyk na medal

Na południowych obrzeżach Lasu Łabędzkiego gliwiczanie od ponad siedmiu dekad korzystają z odkrytych basenów Kąpieliska Leśnego. W 2010 r. kompleks wzbogacił się o kryty basen sportowy „Olimpijczyk”. Płaski prostopadłościan wpisano dyskretnie w zielone otoczenie, sytuując go w obniżeniu terenu. W prostej bryle wzrok przyciąga frontowa, południowa elewacja, będąca kompozycją przeszkleń i kontrastowych żółtych płaszczyzn. Wejście zaakcentowano głębokim podcieniem w narożu. Prowadzi ono do obszernego holu, przez którego przeszkloną

ścianę oglądać można sportowe wyczyny na basenie. Z okien budynku rozciąga się widok na trawiastą plażę i kąpielisko. Pływalnia domyka przestrzennie kompleks spokojną wschodnią elewacją o rytmicznym podziale pionowych przeszkleń i pasów z betonowych płyt. Lekkości bryle dodają podcienia z drewnianymi żaluzjami. Sportowe „pudełko” o udanych proporcjach i materiałowych kontrastach stało się ożywczym akcentem w malowniczym leśnym otoczeniu.

arch. Tomasz Studniarek: Realizacja basenu miejskiego godna naśladowania. Prosty, funkcjonalny. Oby takich więcej.

Uzasadnienie jury: Wyróżnienie przyznano za bezpretensjonalną i powściągliwą formę architektoniczną wzorcowego w skali regionu obiektu o wysokich walorach funkcjonalnych i technicznych.

2010

PRZEBUDOWA KINA „ŚWIT” W CZECHOWICACH-DZIEDZICACH

▪ honorowe wyróżnienie w kategorii „rewitalizacja”

INWESTOR ▪ Gmina Czechowice-Dziedzice

PROJEKTANT ▪ Stanisław Niemczyk, Anna Niemczyk-Wojtecka, Robert Wojtecki

REALIZACJA ▪ 2008-2009

LOKALIZACJA ▪ Czechowice-Dziedzice, ul. Niepodległości 42;
dane geolokalizacyjne: 49°54'35.2"N 19°00'20.4"E

Doczekali Świtu

W ciągu ostatniego półwiecza budynek czechowickiego kina „Świt” dwukrotnie zmienił formę. Obiekt z lat 20. XX w. przetworzono w duchu modernizmu w latach 70. i utworzono w nim Miejski Dom Kultury (MDK). Najnowsza przebudowa przywróciła mu fasadę o formie zbliżonej do pierwotnej, a cały dom kultury przeobrażono po raz kolejny. Zmianie uległ kształt hallu i foyer. Prostą bryłę przekryto dwuspadowym dachem, w dobudowanej części powstała galeria. Znaczne partie elewacji wykończono piaskowcem – wykonano z niego m.in. pilastry i obra-

mienia okien oraz drzwi. Dyskretna iluminacja podkreśla w nocy walory architektoniczne staro-nowej elewacji. Przestrzeń wokół budynku wyłożono granitową kostką. Obiekt w formie nawiązującej do tradycji przypadł mieszkańcom do gustu i cieszy się renomą. Kino „Świt” przyciąga bowiem nie tylko masowymi produkcjami, ale i transmisjami na żywo spektakli ze światowych teatrów, a także ambitniejszym repertuarem filmowym w ramach DKF Puls.

arch. Tomasz Studniarek: *Spokój zewnętrzny rewitalizowanego obiektu zaskakuje odważnym potraktowaniem wnętrza.*

Uzasadnienie jury: Wyróżnienie przyznano za profesjonalne i wnikliwe podejście do rewitalizacji obiektu oraz wysoką kulturę projektowania i wykonania.

2010

MODERNIZACJA PLACU BACZYŃSKIEGO W TYCHACH

▪ nagroda internautów

INWESTOR - Miasto Tychy

PROJEKTANT - Wojciech Klasa z zespołem

REALIZACJA - 2007-2009

DOFINANSOWANIE RPO WSL - projekt „Rewitalizacja placu Baczyńskiego w Tychach”

LOKALIZACJA - Tychy, plac Baczyńskiego; dane geolokalizacyjne: 50°07'34.0"N 18°58'57.3"E

Poezja w kostkach

Do 2008 r. najbardziej lubiany i uczęszczany plac Tychów był dość chaotycznie zagospodarowanym terenem z przypadkowymi klombami, murkami i parkingiem. Dziś to tętniące miejskim życiem miejsce uwolnione w znacznej mierze od ruchu kołowego. Oczyszczoną ze zbędnych elementów przestrzeń, służącą organizacji imprez kulturalnych i świątecznych jarmarków, otoczono szpalerami lip i platanów. Na licznych ławkach ustawionych wzdłuż rzędów drzew chętnie wypoczywają mieszkańcy. Symetryczną kompozycję wielobarwnej posadzki podporządkowano podziałom elewacji południowej pierzei z charakterystycznymi wieżyczkami (latarniami) na dachach. Przestrzennym akcentem ożywiającym plac jest ośmioboczna fontanna z „wodnym dmuchawcem”. Pomiędzy nią a ulicą Bocheńskiego znajduje się nietypowy pomnik patrona placu – kompozycja granitowo-szklanych „kostek poezji” z umieszczonymi na nich wierszami. Wieczorem plac oświetlają stylizowane lampy, iluminowana fontanna oraz reflektory w posadzce, podkreślając walory odnowionych pierzei.

arch. Tomasz Studniarek: *Ukształtowana świetna przestrzeń miejska uzyskała nową powierzchność, co z pewnością cieszy mieszkańców.*

2011

ZAGOSPODAROWANIE TERENU REKREACJI RODZINNEJ W KOZIEGŁOWACH

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „urbanistyka”

INWESTOR - Gmina i Miasto Koziegłowy

PROJEKTANT - Ewa Nelip

REALIZACJA - 2010

LOKALIZACJA - Koziegłowy, teren przy ul. Zamkowej 22;
dane geolokalizacyjne: 50°36'04.1"N 19°09'09.2"E

Rodzinnie nad stawem

Tereny przy sztucznym akwenu w Koziegłowach jeszcze przed dekadą nie należały do atrakcyjnych. Nieuporządkowane otoczenie zbiornika retencyjnego potoku Sarni Stok domagało się właściwego zagospodarowania. Dziś na jego północnym brzegu mieszczą się boiska do piłki nożnej i siatkówki. Pomiędzy nimi a zabudową ulicy Warszawskiej powstał rodzinny kompleks rekreacyjny. Jego główną atrakcją jest bogato wyposażony plac zabaw. Dzieci mogą korzystać tu ze ściany wspinaczkowej,

fantazyjnego statku, „kiwaków” itp. Główną część założenia wydzielono drewnianą palisadą. Dodatkowo wytyczono wyłożone betonową kostką alejki, ustawiono ławki, latarnie i kosze na śmieci. W połączeniu z boiskami i promenadą nad akwenu inwestycja tworzy popularne, przyjemne i bezpretensjonalne miejsce wypoczynku. Jego skala i forma są spójne z okoliczną kameralną zabudową.

arch. Krzysztof Gorgoń: Zrealizowana pomysłowo i z gospodarskim podejściem przestrzeń rekreacyjno-sportowa dla dzieci i dorosłych, wykorzystywana o każdej porze roku. Przykład godny naśladowania przez wszystkie gminy wiejskie.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wykreowanie przestrzeni wielofunkcyjnej i wielosezonowej, zaprojektowanej kompleksowo, prawidłowo wykorzystującej zastane walory środowiska naturalnego, bezpretensjonalność rozwiązań odpowiednich do skali i charakteru miejsca oraz stworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku integrującego lokalną społeczność, powszechnie akceptowanego i cieszącego się dużą popularnością wśród mieszkańców.

2011

WIELOFUNKCYJNA HALA SPORTOWA „NA SKARPIE” W BYTOMIU

▪ Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „architektura”

INWESTOR - Gmina Bytom

PROJEKTANT - Zbigniew Maćków

REALIZACJA - 2009-2010

DOFINANSOWANIE RPO WSL - projekt „Regionalne Centrum Sportu – Na Skarpie – rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej miasta Bytom”

LOKALIZACJA - Bytom, SKARPA Centrum Sportu, ul. Frycza-Modrzewskiego 5;
dane geolokalizacyjne: 50°19'59.5"N 18°53'52.3"E

Atrakcyjny antracyt

Projekt bytomskiej hali, która zastąpiła wcześniejszą konstrukcję, został wybrany w 2007 r. w konkursie architektonicznym. Wygrała dobrze przemyślana koncepcja, nawiązująca masywną formą i ciemną barwą do bryły węgla. Zwarty trzykondygnacyjny prostopadłościan mieści m.in. boisko sportowe z trybunami, ścianę wspinaczkową oraz pomieszczenia do regeneracji i fitnessu. Budynek usytuowano na skarpi, nadając mu w ten sposób dynamikę i lekkość. Wrażenie to wzmacnia horyzontalny pas okien hali w parterze południowo-wschodniej elewacji. Jej silnym akcentem jest pionowe rozcięcie w okładzinie z blachy o kolorze antracytu. Szczelina ta doświetla ściankę wspinaczkową na całej jej wysokości. Charakterystycznym elementem elewacji frontowej są z kolei schody biegnące wzdłuż obszernego przeszklenia hallu. Górując nad zielonym, słabo zagospodarowanym otoczeniem, „wbita” w skarpe hala podporządkowuje je sobie, wprowadzając w okolicę zaczątki ładu.

dr inż. arch. Tadeusz Kmieć: Prosta bryła budynku, w eksponowanej ukształtowanie terenu lokalizacji, stanowi wyważoną dominantę w strukturze miasta. Program wielofunkcyjnego obiektu uwzględnia udział osób niepełnosprawnych jako użytkowników i widzów.

Uzasadnienie jury: Nagrodę przyznano za wysoki poziom architektoniczny obiektu pełnego spokoju i szlachetności, jego elegancką i powściągliwą formę, skromny i wyważony detal oraz harmonijne wpisanie się w otoczenie, wykreowanie miejsca poprawiającego nie tylko kondycję fizyczną, ale i samopoczucie mieszkańców.